

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ»
13-14 квітня 2023 року**

Біла Церква
2023

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Актуальні проблеми права, психології та педагогіки в умовах війни: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 13-14 квітня 2023 р. Білоцерківський НАУ. 207 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

Сокиринська О.А. Правовий аналіз відповідальності за створення канцтраційних таборів у збройних конфліктах.....	68
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Цивільні об'єкти, що знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права.....	71
Prisac A.V. General competence is a premise for the existence of the administrative form and the mixed form of civil rights defense.....	75

Секція 3 Актуальні питання цивільного, господарського, екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права соціального забезпечення в умовах воєнного стану

Пахомова А.О. Основні тенденції міжнародного захисту цивільних прав.....	78
Іванова М.А., Ярошевська Т.В. Теоретико-правове регулювання сурогатного материнства з іноземним елементом.....	81
Інгульська Д.А., Лаговська Н.В. Особливості правового регулювання договорів купівлі-продажу нерухомого майна в умовах воєнного стану.....	85
Аргат Я.П. Питання банкрутства фізичної особи в умовах воєнного стану.....	87
Настіна О.І. Правові питання примусової евакуації дітей в умовах правового режиму воєнного стану.....	89
Обіюх Н.М. Сучасні правові аспекти рекреаційного природокористування.....	91
Мельник В.О. Охорона та збереження природних ресурсів у сільській місцевості.....	94
Кофанова О.В., Кофанов О.Є., Фесенко П.О. Проблеми гармонізації законодавства України з країнами Європейського союзу в сфері альтернативних моторних палив.....	96
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. Психологічні та правові аспекти мобінгу.....	100
Черевань А.А., Андрійв В.В. Щодо організації трудових відносин: виклики сьогодення та шляхи їх подолання.....	104
Малишко І.В. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей в умовах війни.....	107

Секція 4 Актуальні питання педагогіки в умовах воєнного часу

Цвид-Гром О.П. Електронний документообіг у ЗВО: переваги та перспективи.....	110
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування наукового мислення студентів-юристів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.....	111
Пацян А.С., Литвин В.А. Організація самостійної роботи учнів на уроках хімії в умовах воєнного часу.....	115
Ордіна Л.Л. Самостійна робота студентів як засіб формування академічних компетенцій.....	119
Лебедєва І.Л. Діджиталізація як шлях забезпечення інтеграційних процесів в освіті.....	121
Двореченцева А.С., Галієва О.М. Зміст та суть поняття «критичне мислення».....	125
Береговенко Н.С. Перекладацькі трансформації, що використовуються для перекладу параметричних прикметників (на матеріалі фільмів каналу bbc “the blue planet” та “life”).....	127
Тарасюк А.О. Communicative effectiveness of native suggestive texts.....	131
Жуков В.П., Сун Цзянь Формування організаційно-педагогічних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного стану.....	133
Хахула Л.П., Хахула Б.В. Модель компетентнісного зростання викладача ЗВО за діяльнісного функціонування у складних соціальних умовах.....	137
Ігнатенко В.Д. Асинхронне навчання як можливість реалізувати освітній процес в умовах воєнного стану.....	140

ради, адже в інших випадках людина має право відмовитись у форматі письмової заяви до органу державної влади.

Список використаних джерел:

1. Деякі питання Міністерства з питань реінтеграції і тимчасово окупованих територій / Електронний ресурс. Режим доступу <https://minre.gov.ua/2023/02/22/deyaki-pytannya-ministerstva-z-pytan-reintegracziyi-tymchasovo-okupovanyh-terytorij>

2. Порядок провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини / Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n15>

3. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо удосконалення механізму проведення евакуації / Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2022-%D0%BF#Text>

4. Урядовий портал Кабінету міністрів України / Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/kabinet-ministriv-skhvalyv-mekhanizm-prymusovoi-evakuatsii-ditei-iz-zon-aktyvnykh-boiovnykh-dii>

УДК 349.6

СУЧАСНІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Обіюх Н.М.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Використання природних ресурсів в умовах зміни клімату та воєнного стану в країні набуває все більш актуального значення, оскільки це безпосередньо стосується стану екологічної безпеки та впливу екологічних факторів на життя та здоров'я людей. Через складні обставини, які виникли внаслідок війни в Україні, ми спостерігаємо негативні екологічні процеси, такі як забруднення та деградація земель, знищення лісових насаджень, накопичення небезпечних відходів на території нашої держави. Разом з тим особливо гостро стоїть питання охорони та збереження найбільш цінних природних комплексів та об'єктів, до яких відносяться території рекреаційного призначення.

На даний час використання природно-рекреаційних територій не є чітко визначним та врегульованим у національному законодавстві. Природні рекреаційні території пов'язані насамперед із використанням земельних ділянок для організації масового відпочинку та оздоровлення населення. Це є підставою для виділення

окремої категорії земель за цільовим призначенням – землі рекреаційного призначення.

У статті 51 Земельного кодексу України [1] визначено склад земель рекреаційного призначення. З аналізу даної правової норми можна зробити висновок, що землі рекреаційного призначення переважно використовуються для розміщення об'єктів стаціонарної рекреації (зокрема, будинків відпочинку, пансіонатів, туристичних баз, кемпінгів тощо), а також для здійснення туризму.

Слід зазначити, що характерною ознакою земель рекреаційного призначення є наявність рекреаційних природних ресурсів. З точки зору екологічного законодавства, рекреаційні ресурси – це об'єкти, явища і процеси природного та антропогенного походження, які можуть бути використані для рекреаційної діяльності [2]. Однак на основі тлумачення такої дефініції ми не можемо сформулювати повне уявлення про природні рекреаційні ресурси.

На нашу думку, природні рекреаційні ресурси можуть входити до складу водних, лісових ресурсів, корисних копалин, які можуть використовуватись для задоволення рекреаційних потреб в силу своїх природних властивостей. З цього приводу слід навести думку науковця Бобкової А.Г., яка визначає поняття «природні рекреаційні ресурси» як природні територіальні комплекси, окремі компоненти природного середовища і їх речовинні складові, які мають сприятливі для рекреаційної діяльності якісні і кількісні параметри і служать або мають всі передумови для того, щоб служити матеріальною основою для організації відпочинку [3].

Використання природних рекреаційних ресурсів може здійснюватись у порядку загального та спеціального природокористування, що регулюються відповідно до положень Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а також спеціальних галузевих актів екологічного законодавства – Земельного, Водного, Лісового кодексів та Кодексу України про надра.

Цікавим з правової точки зору є питання використання водних об'єктів для здійснення рекреації. Стаття 64 Водного кодексу України (далі – ВК України) передбачає, що «користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях здійснюється в порядку загального та спеціального водокористування. Місця користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях встановлюються відповідними радами у порядку, встановленому законодавством» [4].

Водні ресурси є універсальним природним ресурсом, який може використовуватись для задоволення різноманітних потреб (питних, господарсько-побутових, рибогосподарських, оздоровчих, рекреаційних). При цьому можливість використання водних об'єктів для конкретної мети залежить насамперед від екологічних характеристик водного об'єкта та його розташування.

Тому найбільш сприятливими для здійснення рекреаційної діяльності, пов'язаної з використанням водних об'єктів, є землі прибережних захисних смуг та землі курортів, які мають особливе природоохоронне значення. Як визначає ст. 88 Водного кодексу України, у межах прибережної захисної смуги морів та навколо морських заток і лиманів встановлюється пляжна зона, ширина якої визначається залежно від ландшафтно-формуючої діяльності моря, але не менше 100 метрів від урізу води.

Слід зазначити, що громадянам забезпечується безперешкодний та безоплатний доступ до узбережжя морів, морських заток, лиманів та островів у внутрішніх морських водах у межах пляжної зони, до берегів річок, водойм та островів для загального водокористування.

Землі прибережних захисних смуг можуть перебувати виключно у державній та комунальній власності і не можуть бути передані у приватну власність. Це є важливою гарантією забезпечення права людини на використання природних ресурсів для рекреаційних потреб в порядку здійснення загального природокористування.

Крім того, рекреаційні ресурси можуть мати природні лікувальні властивості, що передбачає можливість їх використання для лікувальних та оздоровчих цілей. Наявність на землях природних лікувальних ресурсів є підставою для оголошення природної території курортом. При цьому, якщо відповідна територія має статус курорту, то використання рекреаційних та лікувальних природних ресурсів буде здійснюватись в порядку, визначеному Законом України «Про курорти». Слід звернути увагу, що використання родовищ підземних лікувальних мінеральних вод, лікувальних грязей та інших корисних копалин, що належить до природних лікувальних ресурсів, здійснюється за спеціальним дозволом на користування надрами в порядку, визначеному законодавством України [5].

Слід зазначити, що проблема використання та охорони природних рекреаційних територій в країнах Заходу, зокрема в США, становить значний суспільний інтерес. За законодавством США землі, на яких розташовані природні рекреаційні території, є землями державної власності (національні природні парки, природні заповідники) або відповідно землями федеральної власності штатів (зокрема, пляжні зони). Особливо цінними для рекреаційного використання є прибережні території Каліфорнії.

Питання щодо використання природних рекреаційних територій можуть викликати серйозні юридичні спори між комерційними організаціями, які планують здійснювати господарську діяльність на цих землях, федеральними органами та громадськістю. Саме таким прикладом стало питання про розширення передгірської платної дороги на узбережжі Каліфорнії в окрузі Сан-Дієго. Це питання розглядалось з 2000 по 2006 роки та обговорювалось спільними комісіями Департаменту транспорту Каліфорнії, Агентства з охорони дикої природи та Агентства з охорони навколишнього середовища.

Рішення комісії у 2006 році оприлюднило остаточний звіт щодо впливу проекту на навколишнє середовище, визнавши його незначним з точки зору екологічної шкоди та практичним. Однак після цього екологічні організації почали звертатись із позовами до Верховного Суду Каліфорнії про заборону будівництва автомагістралі. У 2008 році справу було розглянуто за участю Прибережної комісії США, яка довела факти порушення Закону про узбережжя штату та управління прибережною зоною [6, с. 12].

Отже, на підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що рекреаційне природокористування – це сукупність юридичних норм, які регулюють порядок використання фізичними та юридичними особами природних рекреаційних ресурсів на територіях, які мають спеціальний природоохоронний статус, визначений нормативно-правовими актами екологічного законодавства. При цьому основною умовою, що дає можливість визначити найоптимальніший спосіб використання та саме призначення території чи зони, є наявність рекреаційних ресурсів, сприятливих для відпочинку та туризму.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III (в редакції від 24.02.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26 липня 2022 року № 256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-22#Text>
3. Бобкова А.Г. Про поняття природних рекреаційних ресурсів. *Право України*. 2000. № 5. С. 51-54.
4. Водний кодекс України : Закон України від 6 червня 1995 року № 213/95-ВР (в редакції від 19.08.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про курорти : Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2026-III (в редакції від 16.10.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>
6. Stevens J. & Frank R. *Current Policy and Legal Issues Affecting Recreational Use of Public Lands in the American West* (July 2009). URL: https://www.law.berkeley.edu/files/RFF_Report_RFrank.pdf

УДК 349.42

ОХОРОНА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Мельник В.О.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно – правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква, Україна